

Załącznik do Zarządzenia nr 6/2024 z dnia 14.08.2024 r.  
Prezesa Zarządu Zakładu Wodociągów Kanalizacji i Usług  
Komunalnych Sp. z o.o. w Świebodzinie

# **STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH**

**obowiązujące  
w Zakładzie Wodociągów Kanalizacji i Usług Komunalnych  
Sp. z o.o. w Świebodzinie**



**Z W K i U K**

Zakład Wodociągów Kanalizacji i Usług Komunalnych  
Spółka z o.o. w Świebodzinie

## **Rozdział 1**

### **Podstawy prawne**

1. Poniższy dokument został stworzony w oparciu o:
  - Ustawę z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 560 ze zm.).
  - Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 424 ze zm.).
  - Ustawę z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 2809 ze zm.).
  - Ustawę z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t. j. Dz.U. z 2024 r., poz. 737 ze zm.).
  - Ustawę z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1781 ze zm.).
  - Konwencję o prawach dziecka (t.j. Dz.U. z 1991 r. nr 120 poz. 526).
  - Konwencję o prawach osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2012 r., poz. 1169).
2. Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem pełnią funkcję dokumentu, który porządkuje procedury ochrony dzieci oraz przedstawia, w jaki sposób Zakład Wodociągów Kanalizacji i Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Świebodzinie będzie je wdrażać, realizować, monitorować i ewaluować.

## **Rozdział 2**

### **Postanowienia ogólne**

1. Przez użyte w treści określenia należy rozumieć:
  - 1) **Standardy** – niniejszy dokument „Standardy Ochrony Małoletnich obowiązujące w Zakładzie Wodociągów Kanalizacji i Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Świebodzinie”;
  - 2) **Spółka** – Zakład Wodociągów Kanalizacji i Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Świebodzinie;
  - 3) **Prezes Zarządu** – Prezes Zakładu Wodociągów Kanalizacji i Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Świebodzinie;
  - 4) **pracownik** – pracownik Zakładu Wodociągów Kanalizacji i Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Świebodzinie;
  - 5) **małoletni, dziecko** – osoba, która nie ukończyła 18 lat i nie zawarła związku małżeńskiego;
  - 6) **zgoda rodzica małoletniego** - zgoda co najmniej jednego z rodziców. W przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka, należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinno-opiekuńczy;
  - 7) **rodzice** – rodzice, w tym opiekunowie prawni małoletniego, dziecka (uczestnika zajęć);
  - 8) **krzywdzenie** – należy przez to rozumieć każde zamierzone lub niezamierzone działanie, lub zaniechanie działania jednostki, instytucji, lub społeczeństwa jako całości i każdy rezultat takiego działania, lub bezczynności, które naruszają równe prawa i swobody ucznia i/lub zakłócają ich optymalny rozwój. Wyróżnia się następujące formy krzywdzenia:
    - a. **przemoc fizyczna** – przemoc, w wyniku której małoletni doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożony. Krzywda ta następuje

w wyniku działania bądź zaniechania działania. Przemoc fizyczna wobec małoletniego może być czynnością powtarzalną lub jednorazową;

- b. **przemoc psychiczna** – to przewlekła, nie fizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy małoletnim a opiekunem, obejmująca zarówno działania jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in.: niedostępność emocjonalną, zaniechanie emocjonalne, relację z małoletnim opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z małoletnim, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności małoletniego i granic psychicznych pomiędzy rodzicem a małoletnim;
- c. **wykorzystywanie seksualne** – włączanie małoletniego w aktywność seksualną, której nie jest on w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzały rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między małoletnim a dorosłym lub małoletnim a innym małoletnim, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy;
- d. **zaniedbywanie małoletniego** – chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju.

- 9) **uczestnik** - dzieci uczestniczące w działaniach związanych z edukacją ekologiczną w zakresie tematyki OZE i efektywności energetycznej, a także wody, ścieków i odpadów, organizowanych przez Spółkę, odbywających się na terenie obiektów należących do Spółki lub na terenie placówek oświatowych (przedszkoli i szkół).
- 2. Standardy ochrony małoletnich, wprowadzone w Spółce dotyczą działalności, o której mowa w ust. 1 pkt 9) powyżej, prowadzonej przez Spółkę i skierowanej do małoletnich.
  - 3. Celem wprowadzenia Standardów jest ochrona małoletnich – uczestników działań związanych z edukacją ekologiczną, organizowanych przez Spółkę, poprzez określenie dla wszystkich osób zaangażowanych w te działania prawidłowych zachowań w stosunku do uczestników zajęć, zapewnienie małoletnim bezpieczeństwa, dbałość o ich dobro, uwzględnianie ich potrzeb i podejmowanie działań w ich jak najlepszym interesie.
  - 4. Dokument oraz wprowadzone na jego podstawie działania zapewnić mają określenie jasnych zasad dla zapewnienia bezpieczeństwa małoletnich tak, aby żaden z pracowników Spółki nie podejmował zachowań, które umożliwiłyby krzywdzenie dzieci, ani działań, które mogłyby zostać błędnie zinterpretowane przez dzieci, ich rodziny lub innych dorosłych, jako akty krzywdzenia lub zachowania prowadzące do krzywdzenia.
  - 5. Standardy mają na celu:
    - a. zwrócenie uwagi pracowników Spółki na konieczność podejmowania wzmoczonych działań na rzecz ochrony małoletnich przed krzywdzeniem;
    - b. określenie zakresu obowiązków pracowników Spółki w działaniach podejmowanych na rzecz ochrony małoletnich przed krzywdzeniem;
    - c. wypracowanie adekwatnej procedury do wykorzystania podczas interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletnich;
    - d. wprowadzenie wzmoczonej działalności profilaktyczno-wychowawczej w zakresie zapewnienia ochrony małoletnich przed przemocą.
  - 6. Wszyscy pracownicy Spółki, zapoznają się ze Standardami po ich wprowadzeniu, a fakt ten potwierdzają własnoręcznym podpisem.

7. Wzór oświadczenia o zapoznaniu się pracownika ze Standardami stanowi *załącznik nr 1* do Standardów.
8. Za przygotowanie pracowników Spółki do stosowania Standardów odpowiada Kierownik Działu Organizacyjnego który:
  - a. udostępnia pracownikom treść Standardów do zapoznania;
  - b. wyjaśnia pracownikom zapisy Standardów;
  - c. organizuje 1 raz do roku szkolenia dla pracowników z zakresu stosowania Standardów, w terminie wcześniej uzgodnionym z Zarządem Spółki, których przebieg będzie dokumentowany w protokole;
  - d. monitoruje realizację Standardów;
  - e. reaguje na sygnały naruszenia Standardów;
  - f. aktualizuje zapisy Standardów;
  - g. prowadzi rejestr interwencji i zgłoszeń.
9. Treść Standardów jest stale dostępna dla wszystkich zainteresowanych, w tym dla pracowników, rodziców małoletnich i samych małoletnich, w siedzibie Spółki, a skrócona wersja Standardów na tablicy ogłoszeń oraz stronie internetowej Spółki.

### **Rozdział 3**

#### **Sposób dokumentowania wypełniania obowiązku kontroli pracowników przed dopuszczeniem do pracy z małoletnimi**

1. Zasady bezpiecznej rekrutacji:
  - a. Spółka, przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z kontaktem z dziećmi w trakcie działań, o których mowa w Rozdziale 2 ust. 1 pkt 9) Standardów, zobowiązana jest do uzyskania informacji, czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestr.
  - b. Spółka uzyskuje informacje z Rejestru z dostępem ograniczonym za pośrednictwem systemu teleinformatycznego prowadzonego przez Ministra Sprawiedliwości.
  - c. W pierwszej kolejności należy założyć konto w systemie teleinformatycznym. Konto podlega aktywacji dokonywanej przez biuro informacji.
  - d. Informacje zwrotne otrzymane z systemu teleinformatycznego są drukowane i składane do części A akt osobowych, związanych z nawiązaniem stosunku pracy. To samo dotyczy Rejestru osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestr. Przy czym w przypadku tego drugiego Rejestru wystarczy wydrukować stronę internetową, na której widnieje komunikat, że dana osoba nie figuruje w rejestrze.
  - e. Kandydat ma obowiązek przedłożenia informacji z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 17 ze zm.), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.
  - f. Jeżeli kandydat posiada obywatelstwo inne niż polskie, wówczas powinien przedłożyć również informację z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem, uzyskiwaną do

celów działalności zawodowej lub wolontariacie związanej z kontaktami z małoletnimi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla wyżej wymienionych celów.

- g. Kandydat składa oświadczenie o państwie/państwach (innych niż Rzeczypospolita Polska), w których zamieszkiwał w ostatnich 20 latach pod rygorem odpowiedzialności karnej.
- h. Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas kandydat składa, pod rygorem odpowiedzialności karnej, oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie był prawomocnie skazany oraz nie wydano wobec niego innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuścił się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów, związanych z wychowaniem lub z opieką nad nimi.

Pod oświadczeniami składanymi pod rygorem odpowiedzialności karnej składa się oświadczenie o następującej treści: „*Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia*”. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. (Wzór oświadczenia o niekaralności oraz o toczących się postępowaniach przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych stanowi załącznik nr 3 do Standardów).

- 2. Za weryfikację informacji w Rejestrach odpowiada Dział Organizacyjny w Spółce.
- 3. Osoby, które nie przedłożyły Spółce wymaganych dokumentów nie zostaną dopuszczone do pracy z małoletnimi.
- 4. W sytuacji korzystania z usług osób, które nie są pracownikami Spółki np. korzystania z usług firm zewnętrznych, dokonuje się weryfikacji poprzez uzyskanie informacji o posiadanych standardach oraz posiadanych dokumentach potwierdzających niefigurowanie zatrudnionych osób w Rejestrach, o których mowa w ust. 1.
- 5. Każdy pracownik, który będzie miał kontakt z małoletnimi przechodzi szkolenie w zakresie ochrony dzieci, które obejmuje w szczególności zapoznanie go z obowiązującymi Standardami.

#### **Rozdział 4**

##### **Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a pracownikami Spółki, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich**

- 1. Podstawową zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez pracowników Spółki jest działanie dla dobra małoletniego.
- 2. Pracownicy działają wyłącznie w ramach obowiązującego prawa powszechnego, przepisów wewnętrznych Spółki oraz swoich uprawnień i kompetencji.
- 3. Zasady bezpiecznych relacji pracowników z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników, stażystów, praktykantów i wolontariuszy, którzy mają kontakt z dziećmi.

4. Pracownicy dbają o bezpieczeństwo dzieci biorących udział w różnego rodzaju akcjach edukacyjnych Spółki podczas pobytu na terenie Spółki i są uważni na sytuacje związane z zagrożeniem zdrowia i życia dzieci.
5. Zajęcia edukacyjne dla dzieci są grupowe i odbywają się w obecności wychowawcy/opiekuna/nauczyciela lub rodzica. Pracownicy Spółki nie przebywają z małoletnimi sam na sam.
6. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między pracownikami a małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich:
  - 6.1. pracownik zobowiązany jest:
    - a) odnosić się z szacunkiem do małoletnich, działać dla dobra małoletniego i w jego najlepszym interesie;
    - b) traktować małoletnich w równy sposób – bez względu na ich płeć, orientację seksualną, niepełnosprawność, status społeczny, kulturowy, religijny i światopogląd;
    - c) wysłuchać i starać się udzielić odpowiedzi dostosowanej do sytuacji i wieku;
    - d) zachować szczególną ostrożność w kontaktach z małoletnimi, wykazując zrozumienie i wyczuwanie;
    - e) zwracać uwagę na właściwość i poprawność relacji zachodzących pomiędzy małoletnimi w zakresie np. znęcania fizycznego, psychicznego, znieważania, upokarzania, lekceważenia, obrażania i zawstydzania, używania wulgaryzmów, krzyczenia, stosowania gróźb, zastraszania lub innych niedozwolonych zachowań nieuwzględnionych wyżej;
  - 6.2. Zabrania się pracownikowi:
    - a) lekceważenia, obrażania i zawstydzania, używania wulgaryzmów w towarzystwie oraz wobec samych małoletnich;
    - b) podnoszenia głosu, krzyczenie na małoletnich, wywoływanie u nich lęku, chyba że wymaga tego sytuacja niebezpieczna (np. ostrzeżenie);
    - c) stosowania przemocy w jakiegokolwiek formie (psychicznej i fizycznej), w tym stosowanie kar fizycznych, wykorzystywanie relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby);
    - d) dotykania małoletnich w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany;
    - e) kontaktu fizycznego, który mógłby być niejawnym bądź ukrywany, wiążący się z jakąkolwiek gratyfikacją bądź wynikającą z relacji władzy;
    - f) ujawniania informacji wrażliwych (wizerunek, informacja o sytuacji rodzinnej, medycznej, prawnej itp.) dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci;
    - g) proponowania małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych oraz nielegalnych substancji psychoaktywnych, spożywanie ich wspólnie z małoletnimi lub w ich obecności.
7. Jakikolwiek kontakt fizyczny, w tym kontakt fizyczny w formie pomocy (np. podtrzymywanie, przytrzymywanie), dozwolony jest tylko za zgodą rodzica małoletniego, z wyłączeniem sytuacji niebezpiecznych np. ratujących zdrowie lub życie małoletniego.
8. Fotografowanie i nagrywanie małoletnich biorących udział w działaniach, o których mowa w Rozdziale 2 ust. 1 pkt 9) Standardów i upublicznianie tych materiałów odbywa się w każdym przypadku wyłącznie za pisemną zgodą rodziców lub opiekunów prawnych.

9. Realizacja przez Spółkę działań, o których mowa w Rozdziale 2 ust. 1 pkt 9) Standardów nie wymaga korzystania z Internetu, mediów społecznościowych, komunikatorów internetowych. Organizator nie udostępnia sieci Wi-Fi.

## **Rozdział 5**

### **Zasady podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego**

1. Standardem w Spółce jest przeszkolenie wszystkich pracowników w obszarze prawnego i społecznego obowiązku zawiadamiania instytucji o możliwości popełnienia przestępstwa, ze szczególnym uwzględnieniem przestępstw na szkodę małoletnich.
2. W sytuacji skrzywdzenia dziecka ze strony pracowników Spółki, świadek zdarzenia zobligowany jest do:
  - a) zadbania o bezpieczeństwo małoletniego i odseparowanie go od osoby podejrzanej o skrzywdzenie;
  - b) zgłoszenia zdarzenia Prezesowi Zarządu;
  - c) sporządzenia notatki ze zdarzenia z opisem sytuacji (wzór notatki (karty interwencji) stanowi załącznik nr 2 do Standardów);
3. Po uzyskaniu informacji o zdarzeniu, o którym mowa w pkt 2 powyżej, Prezes Zarządu przeprowadza rozmowę z pracownikiem.
4. W zależności od zdarzenia Prezes Zarządu przeprowadza rozmowę z dzieckiem i jego rodzicami w celu poinformowania o zaistniałej sytuacji oraz udzielenia wsparcia dziecka przez Spółkę.
5. W stosunku do pracownika, który skrzywdził małoletniego podejmowane są działania wynikające z obowiązujących przepisów prawa, w tym z Kodeksu pracy.
6. Jeżeli pracownik popełnił przestępstwo wobec małoletniego, Prezes Zarządu powiadamia odpowiednie służby.
7. Pracownik, który w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjął informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, jest zobowiązany do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym osobom i instytucjom.
8. Pracownik sporządzający notatkę ze zdarzenia ponosi odpowiedzialność za odpowiednie jej przechowywanie, by nie została naruszona poufność informacji zawartych w dokumencie.
9. Notatki ze zdarzeń przechowywane są w Dziale Organizacyjnym Spółki, którego pracownicy zobowiązani są do zachowania poufności informacji w nich zawartych oraz odpowiedzialni są za odpowiednie zabezpieczenie przed dostępem do jej treści osób nieupoważnionych.

## **Rozdział 6**

### **Zasady przeglądu i aktualizacji standardów**

1. Spółka zobowiązana jest co najmniej raz na 2 lata dokonywać oceny Standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami.

2. Wnioski z przeprowadzonej oceny Standardów, o której mowa w ust. 1 powyżej, należy pisemnie udokumentować.
3. Pracownicy oraz dyrektorzy placówek oświatowych mogą przekazywać swoje uwagi, proponować zmiany względem uregulowań zawartych w Standardach oraz zgłaszać incydenty naruszeń Standardów.

## **Rozdział 7**

### **Postanowienia końcowe**

1. Standardy wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Standardy stosuje się odpowiednio w stosunku do małoletnich uczestniczących w działaniach, o których mowa w Rozdziale 2 ust. 1 pkt 9) Standardów, organizowanych przez Spółkę.
3. Załącznikami do niniejszych Standardów są:
  - a. Załącznik nr 1 – Oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami;
  - b. Załącznik nr 2 – Karta interwencji;
  - c. Załącznik nr 3 – Oświadczenie o niekaralności oraz o toczących się postępowaniach przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych.

Załącznik nr 1

do Standardów Ochrony Małoletnich  
obowiązujących w Zakładzie Wodociągów  
Kanalizacji i Usług Komunalnych Sp. z  
o.o. w Świebodzinie

.....

miejsowość i data

OŚWIADCZENIE O ZAPOZNANIU SIĘ ZE STANDARDAMI OCHRONY  
MAŁOLETNIICH OBOWIĄZUJĄCYCH W  
ZAKŁADZIE USŁUG WODNO-ŚCIEKOWYCH SP. Z O.O.

Ja niżej podpisana/y .....

oświadczam, że zapoznałam/em się ze „Standardami Ochrony Małoletnich obowiązującymi w Zakładzie Wodociągów Kanalizacji i Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Świebodzinie” oraz zobowiązuje się do ich stosowania i przestrzegania.

.....

podpis

Załącznik nr 2  
do Standardów Ochrony Małoletnich  
obowiązujących w Zakładzie Wodociągów  
Kanalizacji i Usług Komunalnych Sp. z  
o.o. w Świebodzinie

### KARTA INTERWENCJI

1. Imię i nazwisko dziecka

.....

2. Przyczyna interwencji (osoba krzywdząca, forma krzywdzenia)

.....

3. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia

.....

4. Opis działań podjętych przez pracownika Spółki

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....  
5. Spotkania z opiekunami dziecka.

.....  
.....  
.....  
.....  
6. Forma podjętej interwencji (podkreślić właściwe)

a. Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

b. Wniosek o wgląd w sytuację rodzinną dziecka.

c. Inny rodzaj interwencji. Jaki?.....

7. Dane dotyczące interwencji ( nazwa organu, do którego zgłoszono interwencje) i data interwencji.....

8. Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, działania rodziców

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

.....

Podpis

Załącznik nr 3

do Standardów Ochrony Małoletnich  
obowiązujących w Zakładzie Wodociągów  
Kanalizacji i Usług Komunalnych Sp. z  
o.o. w Świebodzinie

### OŚWIADCZENIE O NIEKARALNOŚCI

.....

miejsowość, data

Ja, .....nr PESEL.....

oświadczam, że nie byłam/em skazana/y za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.

.....

Podpis